कञ्चनपुर जिल्ला श्रीराम जानकी टोलमा प्रचलित गौरा गीतको अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र,सङ्काय नेपाली
केन्द्रीय विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको नेपाली
विषयको दसौँ पत्रको आंशिक प्रयोजनको
लागि प्रस्तुत

अध्ययनपत्र

प्रस्तुतकर्ता
विस्ना भट्ट
(प्राइभेट)
२०७५

कृतज्ञताज्ञापन

कञ्चनपुर जिल्ला श्रीराम जानकी टोलमा प्रचलित गौरा गीतको अध्ययन शीर्षकको अध्ययन पत्र त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको आंशिक प्रयोजनका लागि तयार पारिएको हो । मैले प्रस्तुत अध्ययनपत्र आदरणीय गुरु प्रा.डा.खगेन्द्र प्रसाद लुइटेल ज्यूको निर्देशनमा तयार पारेकी हुँ । आफ्नो कार्य व्यस्तताका बाबजुत पनि अमूल्य समय प्रदान गरी मलाई उचित सल्लाह सुझाव सहित मार्गनिर्देशन गरी पूर्ण सहयोग गरिदिनु हुने आदरणीय गुरुप्रति हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु ।

मलाई अध्ययनका लागि सधैँ हौसला र प्रेरणा प्रदान गर्नु हुने पुजनीय माता जानकी देवी भट्ट र पिता महादेव भट्टप्रति आजीवन ऋणी छु । साथै यस अध्ययन पत्र तयार गर्ने क्रम्मा आफ्नो व्यस्तताका बाबजुत पनि अमूल्य समय प्रदान गरी उचित सल्लाह सुझावदिई सामग्री सङ्कलनमा सहयोग प्रदान गर्नुहुने आदरणीय व्यक्तित्वहरू ईश्वर बडू, कमला जोशी, बसन्ती भट्टप्रति हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु ।साथै प्रस्तुत अध्ययनपत्र टङ्कन गर्ने कार्यमा मन्दिरा कम्प्युटर टाइपिङ सेन्टर र टाइपराइटर रामेश्वरी जोशीलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

विस्ना भट्ट

विषयसूची

पृष्ठ

पहिलो परिच्छेद
अध्ययनको परिचय

१.१ विषयपरिचय १
१.२ समस्याकथन २
१.३ अध्ययनको उद्देश्य २
१.४ पूर्वकार्यको समीक्षा २
१.५ अध्ययनकार्यको औचित्यतथामहत्व ३
१.६ अध्ययनकार्यको सीमा ३
१.७ अध्ययनविधि ३
  १.७.१ सामग्री सङ्कलन ३
  १.७.२ विश्लेषणविधि ३
१.८ अध्ययनपत्रको रूपरेखा ४

दोस्रो परिच्छेद
कञ्चनपुर जिल्ला र श्रीरामजानकी टोलको परिचय

२.१ कञ्चनपुर जिल्लाको परिचय ५
  २.१.१ भौगोलिकअवस्था ६
  २.१.२ हावापानी ६
  २.१.३ धार्मिक एवम् सांस्कृतिकअवस्था ७
  २.१.४ प्रमुखधार्मिक एवम् पर्यटकीय स्थलहरू ८
  २.१.५ बसोबास, रहनसहन र भेषभूषा ९
  २.१.६ सामाजिकअवस्था १०
  २.१.७ आर्थिक तथा शैक्षिकअवस्था १०
२.२ श्रीरामजानकी टोलको परिचय ११
२.३ निष्कर्ष १२

तेस्रो परिच्छेद
गौरा पर्वमागाइने गीतहरूको सङ्कलन

३.१ गौरा गीतहरूको सङ्कलन १३
  ३.१.१ बिरुडा भिजाउँदाको गीत १३
  ३.१.२ बिरुडा पखाल्दाको गीत १६
  ३.१.३ कुन्नुनानगयाको गीत (सप्पतमीऔंसेक) २१
  ३.१.४ अठ्यावालीगीत २३
  ३.१.५ गमरा सेलाएको गीत २९

चौथो परिच्छेद
गौरा पर्वमागाइने गीतहरूको विश्लेषण

४.१ गौरा पर्वको परिचय ३१
  ४.१.१ गौरा शब्दको उत्पत्ति ३१

४.१.२ गौरा पर्वको ऐतिहासिकमान्यता ३२
४.१.३ गौरा पर्वको भौगोलिक क्षेत्र ३३
४.१.४ गौरा पर्वकाउपासक ३३
४.२ बिरुडाभिजाउँदाको गीतको विश्लेषण ३४
४.३ बिरुडाधुँदाको गीतको विश्लेषण ३५
४.४ कुन्नुनानगयाको गीत (सप्पतमीऔसेक) को विश्लेषण ३६
४.५ अठ्यावालीगीतको विश्लेषण ३७
४.६ गौरा सेलाएको गीतको विश्लेषण ४१
४.७ निष्कर्ष ४२

पाँचौं परिच्छेद
सारांशतथानिष्कर्ष

५.१ सारांश ४४
५.२ निष्कर्ष ४४

सन्दर्भसूची
परिशिष्ट